

Asia: VN/9125/2021-TEM-1

Luonnokset valtioneuvoston asetuksiksi (3 asetusta) / Alueiden kehittäminen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikka 2021 - 2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa asetusluonnoskokonaisuutta koskevat näkemyksenne ja yleiset huomiot alla olevaan tekstikenttään. Yksityiskohtaiset vastaukset pyydämme esittämään asetuskohtaisesti alempana olevan ryhmittelyn mukaisesti.

Uudenmaan liitto kiittää työ- ja elinkeinoministeriötä tiiviistä valmisteluyhteistyöstä. Alueiden kehittämisen lainsäädäntökokonaisuutta on valmisteltu avoimesti ja hyvässä yhteistyössä toimijoiden kesken. Rahoitusehtojen tulisi sallia yksityisen ja julkisen sektorin ryhmä- ja yhteishankkeet entistä jouhevammin, jotta tuella päästäisiin nykyistä nopeammin tuloksiin. Asetusehdotuksissa pyrkimys hallinnon keventämiseen on nähtävissä, mitä Uudenmaan liitto pitää erittäin myönteisenä. Kuitenkin asetusehdotuksissa on eräitä elementtejä, joiden odotetaan myös lisäävän hallinnollista työtä. Lisäksi muutosten odotetaan edellyttävän välittäviltä toimielimiltä tuensaajille tarjottavaa koulutusta ja neuvontaa etenkin ohjelmakauden alkuvuosina.

Yleistä

Onko asetuksen rakenne mielestänne selkeä sen soveltamisen kannalta?

Jos katsotte, että asetuksen rakenne edellyttää tarkennuksia, voisitteko tarkentaa miltä osin ja miten?

Asetuksen rakenne on selkeä ja jäsentynyt. Uudenmaan liitto kiittää, että Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hallinnointi on otettu osaksi yhteistä aluekehittämisen säädösperustaa.

1 luku Viranomaiset ja niiden tehtävät

1-4 § EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman viranomaiset ja niiden tehtävät ja vaatimukset

- **Onko tehtävistä ja vaatimuksista säädetty selkeästi?**
- **Miltä osin muistiota pitäisi tarkentaa tältä osin?**
- Onko tehtävistä ja vaatimuksista säädetty selkeästi?:

Tehtävistä on säädetty selkeästi. Esimerkiksi välittävän toimielimen tehtävät on kuvattu nykyistä asetusta yksityiskohtaisemmalla tasolla.

- Miltä osin muistiota pitäisi tarkentaa tältä osin? :

3§:n osalta asetuksen muistio toteaa: ”Välittävien toimielinten toimivaltaan kuuluisi rahoituslaissa tarkoitettujen tukien maksaminen.” Tosiasiallisesti välittävän toimielimen toimivaltaan ja tehtäväksi kuuluu asetuksen ko. pykälän mukaisesti tuen maksamista koskevan päätöksen tekeminen. Varsinainen tuen maksaminen alue- ja rakennepolitiikan ohjelman osalta hoidetaan maksun välitystoimintona valtion maksuliikenteen kautta (EURA 2021 -järjestelmän ohjaama automaatio).

5 ja 6 § Välittävän toimielimen tehtävien kokoaminen

- **Onko kokoamisesta säädetty selkeästi? Tulisiko tehtävien kokoamista avata asetuksen muistiossa?**

Pykälässä 5§ kestävän kaupunkikehittämisen hankkeiden osalta kootaan 3 §:n momenteissa 2 ja 9 tarkoitetut maakuntien liittojen tehtävät koordinoivaan maakunnan liittoon. Koska ekosysteemisopimusten rahoituksen toimivaltaisia viranomaisia ovat kukin maakunnan liitto omalla alueellaan, Uudenmaan liitto ei pidä järkevänä keskittää tiedotusta ja viestintää koordinoivaan liittoon. Kunkin maakunnan liiton tulee vastata tiedotuksesta ja viestinnästä yleisölle, hakijoille ja tuen saajille toimialueellaan myös kestävän kaupunkikehittämisen eli oman alueensa ekosysteemisopimuksen osalta. Näin ollen 3§:n momentin 2 mukaisia tehtäviä ei tule koota kestävän kaupunkikehittämisen osalta yhteen koordinoivaan maakunnan liittoon. Keskitetyssä tehtävässä kyseeseen voi tulla korkeintaan Suomen ohjelman ITI-strategian koottu viestintä ja tuloksellisuuden kokoaminen esimerkiksi EU:n suuntaan.

Yhdenvertaisuusperiaatteella kaikkien keskitettyä tehtävää hoitavien maakuntien liittojen koordinaatiotehtävä tulee huomioida ohjelman hallinnollisiin tehtäviin tarkoitettun teknisen tuen rahoitusjaossa. Asetusehdotuksen muistio huomioi keskitetyn välittävän toimielimen tehtävän ja keskitettyyn tehtävään osoitettavan teknisen tuen osalta vain Pohjois-Pohjanmaan liiton. Myös Uudenmaan liitto hoitaa tulevilla ohjelmakaudella keskitettyä tehtävää. Vastaavalla logiikalla myös Uudenmaan liitto ja sen keskitetty tehtävä tulee huomioida teknisen tuen rahoitusjaossa ja asetuksen muistiolla (5§).

7 § Alueiden uudistumisen neuvottelukunnan (AUNE) kokoonpano

- **Pitäisikö neuvottelukunnan tehtävästä säätää tarkemmin (vrt. lain 15 §)?**

AUNE:n tehtäviä tulisi kuvata pykälässä edes lyhyesti selkeyden vuoksi. Tämä avaisi sitä, miksi jäseniksi nimetään niitä tahoja ja niillä perusteilla kuin pykälässä on esitetty.

Säännöstä ollaan uudistamassa niin, että kaupunkipolitiikan yhteistyöryhmää, maaseutupolitiikan neuvostoa ja saaristoasianneuvottelukuntaa edustavat asianomaiset ministeriöt. Asetuksen

muistion mukaisesti em. tahot voisivat olla AUNE:n kuultavina asiantuntijoina. Kaupunkipolitiikka on keskeinen aluekehittämiseen sisältyvä politiikkalohko, joten perusteltua on, että neuvottelukuntaan nimettäisiin jäseniä, jotka edustavat myös kaupungeja. Suurten kaupunkien edustus tulee aina olla huomioituna AUNE:n kokoonpanossa.

AUNE:n tulee olla maantieteellisesti edustava.

9 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman seurantakomitea

- **Onko seurantakomiteasta ja sen tehtävästä säädetty selkeästi?**
- **Onko seurantakomiteasta ja sen sihteeristöstä säädetty selkeästi?**

○ Onko seurantakomiteasta ja sen tehtävästä säädetty selkeästi?:

Seurantakomitean tehtävästä ei ole asetuksessa säädetty lainkaan. Selkeyden vuoksi seurantakomitean tehtäviä on syytä asetuksessa tai sen muistiossa avata (9§).

○ Onko seurantakomiteasta ja sen sihteeristöstä säädetty selkeästi?:

Uudenmaan liitto ei pidä tarpeellisena hajauttaa seurantakomitean sihteeristön toimintaa alueellisiin tai rahastokohtaisiin kokoonpanoihin. Ohjelman tehokasta toimeenpanoa ja välittävien toimielinten yhtenäisiä käytäntöjä pystytään parhaiten edistämään ohjelman yhdellä yhteisellä seurantakomitean sihteeristöllä. Ohjelman toimeenpanossa tulisi huomioida rajallisten resurssien mahdollisimman tehokas käyttö ennen kaikkea hanketukeen ja vaikuttavuuteen. Ohjelman hallintoa ei tule hajauttaa yhtään enempää kuin on välttämätöntä.

10 §. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman valtakunnallisen teeman johtoryhmä Onko johtoryhmästä ja sen tehtävästä säädetty selkeästi?

- **Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää?**

Onko johtoryhmästä ja sen tehtävästä säädetty selkeästi?:

Epäselväksi jää, nimetäänkö jokaiselle ohjelman valtakunnalliselle teemalle oma johtoryhmänsä. On hyvä, että alueellisen ja valtakunnallisen toiminnan yhteensovitukselta kehitetään. Kuitenkin on varmistettava, että alueiden edustus valtakunnallisen teeman johtoryhmässä on riittävän kattava tämän yhteensovittamistehtävän hoitamiseksi. Pelkästään välittävän toimielimen edustus johtoryhmässä ei ole riittävä. Valtakunnallisen teeman johtoryhmän tulisi säännöllisesti raportoida ko. teeman toimeenpanosta maakuntien yhteistyöryhmille. Myös valtakunnallisen teeman johtoryhmän roolia ja vastuita suhteessa välittävään toimielimeen on tarpeen edelleen kirkastaa. Ekosysteemisopimukseen kiinnittyvässä Innovaatio- ja osaamisverkostot -valtakunnallisen teeman johtoryhmässä tulee olla kaupunkien edustus sekä riittävä maakuntien liittojen edustus. Uudenmaan liitto tulee nimetä Innovaatio- ja osaamisverkostot -teeman johtoryhmään.

- o Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää?:

10§:ssä todetaan, että hallintoviranomainen vahvistaa seurantakomitean hyväksymät valintaperusteet. Asia mainitaan vain valtakunnallista teemaa koskevassa pykälässä 10. Jääkin epäselväksi, koskeeko tämä vahvistamismenettely vain valtakunnallisia toimenpidekokonaisuuksia.

11 § Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) toimikausi ja kokoonpano

Onko MYR:n kokoonpanosta säädetty selkeästi, kuitenkin aluekohtainen joustavuus säilyttäen?

Onko sihteeristön kokoonpanosta ja tehtävistä säädetty selkeästi, kuitenkin aluekohtainen joustavuus säilyttäen?

MYR:n tehtävistä on säädetty lain tasolla. Selkeyden vuoksi olisi asetuksen muistiolla perusteltua viitata ALKE-lakiin MYR:n tehtävien sääntelyn osalta. Asetuksella säädetään vain maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön tehtävistä, jolloin maakunnan yhteistyöryhmän tehtävien osalta on asiaa tutkittava laista.

MYRS:n kokoonpanossa tulee mahdollistaa maakunnan liiton eri alueiden asiantuntemuksen huomioon ottaminen.

Miltä osin täydentäisitte tai muuttaisitte 1 luvun säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 1

-

2 luku Ohjelmatyö ja yhteistyömenettelyt

Onko ohjelmatyöstä ja yhteistyömenettelyistä säädetty selkeästi ja riittävästi? Jos ei,

- mitä voisi selkeyttää?
- miltä osin haluaisitte täydentää tai muuttaa ehdotettuja säännöksiä?

-

Pykäläkohtaisia kysymyksiä:

13 §. Aluekehittämispäätöksen valmistelu, sisältö, toimeenpano ja seuranta

- o **Onko aluekehittämispäätöksen valmisteluun osallistujista, sisällöstä ja toimeenpanosta tarpeen säätää tarkemmin?**

14 § Maakuntaohjelman sisällön rakenne, valmistelu ja aikataulu

- o **Onko maakuntaohjelman sisällöstä ja laatimisesta säädetty riittävästi ottaen huomioon toisaalta alueiden välinen vertailtavuus ja toisaalta alueellinen joustavuus?**

15 § Alueiden kehittämisen keskustelut

- **Onko kuvattu riittävän selkeästi alueiden kehittämisen keskustelujen osallistajat, tavoiteltu lopputulos sekä seuranta?**

16 §. Kestävän kaupunkikehittämisen johtoryhmä

Onko johtoryhmästä ja sen tehtävästä säädetty selkeästi?

- **Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää?**

- Onko maakuntaohjelman sisällöstä ja laatimisesta säädetty riittävästi ottaen huomioon toisaalta alueiden välinen vertailtavuus ja toisaalta alueellinen joustavuus?:

Maakunnan liiton tulee voida itse päättää tietyssä aikaikkunassa ajankohta, jolloin maakuntaohjelma tulee hyväksytyä ja tämä tulee sovittaa omaan luottamushenkilöhallintonsa aikatauluun.

- Onko kuvattu riittävän selkeästi alueiden kehittämisen keskustelujen osallistajat, tavoiteltu lopputulos sekä seuranta?:

Liittyen keskusteluihin osallistuvista tahoista; eri maakuntien väliset kokoerot tulee huomioida toimijoiden määrässä ALKE-keskusteluiden toteutuksessa.

Onko johtoryhmästä ja sen tehtävästä säädetty selkeästi? Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää?:

Vaikka esityksen rahoitettavista hankkeista tekee kaupunkien johtoryhmä, Uudenmaan liitto pitää tarkoituksenmukaisena, että johtoryhmään kutsutaan pysyvänä asiantuntijajäsenenä ko. välittävän toimielimen (tai Etelä-Suomen koordinaatiomallissa käsittelevän liiton) edustaja. Kestävän kaupunkikehittämisen tehokas ja laadukas toimeenpano sekä ekosysteemisopimusten ja muun alueellisen EAKR-hanketoiminnan yhteensovittaminen edellyttää tiivistä vuoropuhelua ekosysteemisopimuksen toimeenpanosta vastaavan kaupungin/kaupunkien ja maakunnan liiton välillä.

3 luku Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien hallinnointi

17 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman valvojana toimimisen vaatimukset

18 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman valvojan tehtävät

Onko Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien valvojana toimimisen vaatimukset ja tehtävät kuvattu selkeästi?

- **Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää tai niiden perusteluja?**

Valvojana toimimisen vaatimukset ja tehtävät on kuvattu selkeästi.

21 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnin vaatimukset

22 § Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansallisen vastinrahoituksen hallinnointiin liittyvät tehtävät

Onko Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnin vaatimukset ja tehtävät kuvattu selkeästi (21 - 22 §)?

- **Jos ei, miten muuttaisitte tai täydentäisitte pykälää tai niiden perusteluja?**

Kansallisen vastinrahoituksen hallinnoinnin vaatimukset ja siihen liittyvät tehtävät on kuvattu riittävän selkeästi.

Muita huomioita lukuun 3

-

Muita huomioita toimeenpanoasetuksesta ja sen muistiosta?

Mitä muuta haluatte kommentoida asetuksen sisältöön tai muistioon nähden?

-

Yleistä

Onko asetuksen rakenne mielestänne selkeä sen soveltamisen kannalta?

Jos katsotte, että asetuksen rakenne edellyttää tarkennuksia, voisitteko tarkentaa miltä osin ja miten?

-

1 luku Yleiset säännökset

1 § Soveltamisala

2 § Suhde muuhun lainsäädäntöön

Ovatko asetuksen soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön selkeät?

-

Miltä osin täydentäisitte tai muuttaisitte 1 luvun säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 1

-

2 luku Tuen käyttökohteet ja tukea koskevat yleiset säännökset

Onko tukea koskevista yleisistä säännöksistä säädetty selkeästi ja ehdotettua rahoituslakia tarpeellisesti täydentäen?

-

Luvun 4 - 8 §:t vastaavat pääosin voimassa olevaa sääntelyä. Onko näiltä osin ehdotuksia säännösten sisällön kehittämiseksi?

Maakunnan liitto ei voi myöntää tukea yksittäiselle yritykselle sen oman liiketoiminnan kehittämiseen. Maakunnan liiton tulisi kuitenkin voida myöntää tukea myös yksittäiselle yritykselle osana laajempaa kehittämishanketta hankkeen aluekehittämistavoitteiden saavuttamiseksi.

Tulevassa rakennerahasto-ohjelmassa varaudutaan elvytykseen, kestävään ja vihreään siirtymään ja digitaalisen toimintatavan vahvistumiseen. Merkittävä osa ajatelluista toimenpiteistä ovat monialaisia, monitoimijaisia ja ilmiöpohjaisia. Hankkeissa on mukana julkisia toimijoita, yrityksiä, tutkimuslaitoksia ja sekä yliopistoja että muita oppilaitoksia.

Osana laajempaa aluekehittämislähtöistä hanketta maakunnan liitot voivat myöntää de minimis -ehtoista tukea yksittäiselle yritykselle. Olisi tarkoituksenmukaista, että liitot voisivat jatkossa myöntää tukea myös yritysryhmähankkeisiin, joissa toteuttajana on jokin muu taho kuin kehitettävä yritys itse, ja joissa keskitytään yritysten kehittämistoimiin. Mm. tukitaso voisi noudattaa vastaavia yritystukia.

Muutos voitaisiin toteuttaa poistamalla rahoitusasetuksen 6 §:n 3 momentiksi esitetty maakunnan liittoja koskeva kielto tukea yksittäisen yrityksen liiketoiminnan kehittämistä. Vaihtoehtoisesti pykälään voitaisiin lisätä säännös, jonka mukaan maakunnan liitto voisi 6 §:n 3 momentin estämättä myöntää tukea yritysryhmähankkeelle, jonka toteuttajana on jokin muu taho kuin yritys, jonka liiketoiminnan kehittämisestä hankkeessa on kyse. Säännöksen muotoilun tulisi mahdollistaa se, että yllä kuvattua vastaavan yritysryhmähankkeen toteutuksesta vastaisi esim. kunnallinen kehittämissyhtiö.

Ehdotettu ei muuttaisi yritystukien myöntämisen peruseriaatteita eikä ELY:jen ja liittojen työnjaon isoa kuvaa. Vastuu yritystuista olisi edelleen pääsääntöisesti ELY-keskuksella. Muutoksella voitaisiin kuitenkin välttää ne tilanteet, joissa rahoitusasetuksen 6 §:n 3 momentin mukainen säännös estäisi ohjelma-asiakirjan tavoitteita toteuttavan ja alueen kehittämistarpeisiin vastaavan hankkeen rahoittamisen.

Miltä osin tarkentaisitte tai muuttaisitte 2 luvun muita säännöksiä?

-

Muita huomioita lukuun 2

3 luku Tukimenettely

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi kaikkiin ehdotetun rahoituslain nojalla myönnettäviin tukiin (kansalliset alueiden kehittämisen varat, EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman varat ja Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansallinen vastinrahoitus), mutta luvun säännöksistä voitaisiin tukilajikohtaisesti poiketa 4 - 6 luvussa. Ovatko 3 luvun säännökset tämä huomioiden riittävän selkeitä ja soveltuvia kaikkiin mainittuihin tukilajeihin?

Uudenmaan liitto ennakoi 12§ muutoksenhakumenettelyn lisäävän sekä tuensaajan että viranomaisen hallinnollista työtä.

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi myös Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansalliseen vastinrahoitukseen. Näettekö erityisesti näiltä osin ongelmia luvun säännösten sovellettavuudessa?

Ehdotetun rahoituslain nojalla myönnettävissä tuissa tulee rahoituslain ohella sovellettavaksi myös valtionavustuslaki. Onko tukimenettelystä tältä osin säädetty selkeästi suhteesta valtionavustuslakiin? Onko valtionavustuslain säännöksiä avattu riittävästi muistiossa?

Ehdotetussa 15 §:ssä säädettäisiin ennakosta ja sen kuittaamisesta nykyistä tarkemmin (Interregin kansallisen vastinrahoituksen osalta kuittaamisesta säädettäisiin poikkeus 42 §:ssä). Onko ennakosta ja sen kuittaamisesta säädetty selkeästi ja riittävästi?

Ennakkoa koskeva menettely on selkeämpi kuin aiemmin.

Ehdotetussa 16 §:ssä säädettäisiin tuen maksamisen hakemisesta ja voimassa olevaan nähden sääntelyä tarkennettaisiin EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ja kansallisiin alueiden kehittämisen varoihin sovellettavien uusien kustannusmallien käyttöönoton vuoksi. Onko sääntely riittävän selkeää?

Ko. pykälän osalta asetuksen muistiossa maksatusintervalleja on kuvattu hieman ristiriitaisesti. Mainitaan, että yli vuoden kestävässä hankkeissa tukipäätöksessä olisi syytä edellyttää tuen maksamisen hakemista vähintään kuuden kuukauden välein, mutta tyypillinen hakemusväli on neljä kuukautta. Mikäli muotoilulla on haettu maksatusintervallille suositusmaksimia (pisimmillään 6 kk välein), muistiota selkeyttäisi muotoilu: "...vähintään kuuden kuukauden välein tai useammin".

Ehdotetussa 19 §:ssä säädettäisiin ohjausryhmästä nykyistä tarkemmin. Onko säännös riittävä ja selkeä?

Hallinnon keventäminen tulee olla ohjenuorana kautta linjan. Ohjausryhmän jäseneltä edellytetyn kirjallisen sitoumuksen juridinen pohja jää epäselväksi. Hankkeiden ohjausryhmällä ei ole varsinaista juridista vastuuta hankkeesta, joten ohjausryhmään osallistuminen tulee tehdä mahdollisimman ketteräksi. Siksi mitään erillisiä kirjallisia sitoumuksia ei tule ohjausryhmän jäseniltä kerätä, vaan jäsenyys voidaan todeta osana tavanomaisia kokouskäytäntöjä.

Miltä osin muuten tarkentaisitte tai muuttaisitte 3 luvun säännöksiä? (pyydämme kohdentamaan ehdotukset pykälittäin)

-

Muita huomioita lukuun 3

-

4 luku Kansallisilla alueiden kehittämisen varoilla rahoitettujen hankkeiden kustannusten tukikelpoisuutta koskevat ja muut erityiset säännökset

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi vain kansallisista alueiden kehittämisen varoista rahoitettaviin tukiin. Kustannusten tukikelpoisuutta koskevia säännöksiä tarkennettaisiin voimassa olevaan asetukseen nähden ja tukikelpoisuudesta säädettäisiin pääosin yhteneväisesti EU:n alue- ja rakennepolitiikan tukien kanssa viittaamalla pykälissä tukikelpoisuusasetuksen säännöksiin. Onko yhteneväinen sääntely kansallisissa alueiden kehittämisen varojen ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan varojen hankkeiden kesken kannatettavaa?

Yhteneväinen sääntely kansallisissa alueiden kehittämisen varoissa ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan hankkeissa tuo selkeyttä sekä viranomaisen että tuensaajan hankehallintoon. Kuitenkin riskinä on se, että raskaat EU-säädöspohjasta tulevat velvoitteet tulevat myös kansallista rahoitusta ohjaaviksi. Tämä ei ole hallintoa keventävää. Onkin tärkeää, että kansallisten hankkeiden osalta säädäntöä voitaisiin soveltaa tietyiltä osin kevyempänä.

Miltä osin kansallisissa alueiden kehittämisen varoista rahoitettavien hankkeiden kustannusten tukikelpoisuudesta tulisi säätää toisin kuin tukikelpoisuusasetuksessa säädetään?

-

Ehdotetussa 21 §:ssä säädettäisiin kansallisten alueiden kehittämisen varojen hankkeen enimmäiskestoksi kolme vuotta, mikä vastaisi voimassa olevaa. EU:n alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden osalta enimmäiskeston säätämisestä ehdotetaan luovuttavaksi. Onko enimmäiskeston rajaaminen tarpeen?

Uudenmaan liitto ei pidä tarpeellisena rajata EU:n alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden osalta hankkeen enimmäiskestoa, joten enimmäiskeston säätämisestä voidaan luopua.

Ehdotetussa 24 §:ssä säädettäisiin luontoissuorituksesta osana hankkeen omarahoitusta. Pitäisikö luontoissuoritus sallia paitsi osana omarahoitusta mutta myös laajemmin yksityistä rahoitusosuutta ja miksi? Miten muuten luontoissuoritusta koskevaa säännöstä pitäisi kehittää?

-

Voimassa olevan rahoitusasetuksen 26 §:ssä säädetyistä vastikkeellisen työ tai tuotantopanoksen luovutuksesta ehdotetaan luovuttavaksi. Onko ratkaisu kannatettava? Jos katsotte, että säännös olisi edelleen tarpeen, perustelkaa kantanne.

-

Miltä osin muuten tarkentaisitte tai muuttaisitte 4 luvun säännöksiä? (pyydämme kohdentamaan ehdotukset pykälittäin)

-

Muita huomioita lukuun 4

5 luku Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa koskevat erityissäännökset

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi vain Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelmasta rahoitettaviin tukiin. Onko näitä tukia koskevista erityissäännöksistä säädetty selkeästi?

Ehdotetussa 34 §:ssä säädettäisiin uudesta ryhmähankkeesta rahoituslakia tarkentavia säännöksiä. Onko säännös riittävä ja selkeä?

Uudenmaan liitto ennakoi uuden ryhmähankemallin lisäävän viranomaisen työtä muun muassa huomattavasti suuremman päätösmäärän kautta. Tuensaajien osalta uusi toimintamalli tuo selkeyttä, kun kukin osatoteuttaja voi toimia EURA 2021 -järjestelmässä.

Säännöstä on kuitenkin tarpeen tarkentaa ja selkeyttää.

Asetuksessa ja sen muistiossa käytetään molempia nimityksiä, yhteishanke ja ryhmähanke. Termistö tulee yhdenmukaistaa kautta linjan.

Tuen maksamista koskevan hakemuksen tekeminen ja siihen liittyvät vastuut on kuvattu epäselvästi. Ehdotetussa pykälässä todetaan: "Tuen maksamista koskevan hakemuksen tekemisestä vastaa ryhmähankkeen päätoteuttaja. Ryhmähankkeen osatoteuttajan tuen maksamista koskeva hakemus voi koskea osatoteuttajalle hankkeesta syntyneitä kustannuksia." Asetuksen muistiolle on kuvattu, että päätoteuttaja ja kukin osatoteuttaja vastaisivat omasta hankkeesta aiheutuvia kustannuksia koskevista hakemuksista. Asetuksen 34§:n kuvaus on ristiriidassa muistion kanssa. Asetuksen 34 § muotoilu voi virheellisesti johtaa tulkintaan, että vain päätoteuttaja vastaisi ja laatisi maksatushakemuksen ryhmähankkeesta. Pykälässä tulee muistion tapaan selkeästi tuoda esille se, että jokainen osatoteuttaja vastaa tuen maksamista koskevan hakemuksen tekemisestä omalta osaltaan.

Ryhmähankkeen osalta tulee mahdollistaa yhden tai useamman tuensaajan poistaminen hankekonsorttiosta jo ennen rahoituspäätöksen tekemistä. Ehdotettu asetuksen muistion muotoilu antaa ymmärtää, että tuensaajia on mahdollista poistaa hankkeesta vasta hankepäättöksen jälkeen eli hankkeen ollessa jo käynnissä. Viranomaisilla tulee olla mahdollisuus tehdä myönteinen rahoituspäätös hankekokonaisuudelle tarvittaessa niin, että hankekokonaisuudesta yksi tai useampi osahanke/tuensaaja jo ennen rahoituspäätöksen tekemistä edellyttäen, että menettelyyn on kaikkien osapuolten yhteisymmärrys. Mikäli tällaista mahdollisuutta ei ole, voi se johtaa tarpeettomiin hylkäyksiin etenkin yliaalueellisissa hankkeissa.

Miltä osin tarkentaisitte tai muuttaisitte 5 luvun säännöksiä? (pyydämme kohdentamaan ehdotukset pykälittäin)

-

Muita huomioita lukuun 5

Huomiona 31§: hankkeiden välittävän toimielimen menettelyissä kestävän kaupunkikehittämisen hankkeissa tulee pisteytysvastuu olla ekosysteemisopimusten kaupunkien muodostamalla johtoryhmällä, joka antaa esityksensä rahoitettavista hankkeista välittävälle toimielimelle. Tämä menettelytapa vastaa kestävän kaupunkikehittämisen 6Aika-strategiassa ohjelmakaudella 2014 – 2020 toteutettua menettelyä.

Asetuksen muistiossa 31§ momentin 5 kohdassa asetettaisiin välittävälle toimielimelle vielä velvoite tallentaa hakemusten arviointia koskevat tiedot EURA 2021 -järjestelmään. Järjestelmän tulee tässä tukea viranomaisen työtä ja esimerkiksi ryhmähankkeiden osalta mahdollistaa pitkälle vietyjä automaatioita. Riittävä järjestelmäohjaus tukee myös välittävien toimielinten työskentelyn yhdenmukaisuutta.

6 luku Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansallisen vastinrahoituksen toimeenpanoa koskevat erityissäännökset

Luvun säännökset tulisivat sovellettavaksi vain Interreg-ohjelman ja Interreg-ulkorajaohjelman kansalliseen vastinrahoitukseen. Onko Interreg-ohjelmien ja Interreg-ulkorajaohjelmien kansallisen vastinrahoituksen toimeenpanoa koskevista erityissäännöksistä säädetty riittävästi ja selkeästi?

-

39 § Interreg-ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen määrä

Onko teillä kommentoitavaa Interreg-ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen määrään sekä esitettyihin myöntörajoihin?

Ei huomautettavaa vastinrahoituksen määrään eikä esitettyihin myöntörajoihin.

Miltä osin tarkentaisitte tai muuttaisitte luvun 6 säännöksiä?

Ei huomautettavaa.

Muita huomioita lukuun 6

-

Muita huomioita rahoitusasetuksesta ja sen muistiosta

Näkemykset ja kommentit, jotka eivät sisälly aiempiin kohtiin

-

Yleistä

Onko asetuksen rakenne mielestänne selkeä sen soveltamisen kannalta?

Jos katsotte, että asetuksen rakenne edellyttää tarkennuksia, voisitteko tarkentaa miltä osin ja miten?

Mitä muuta haluatte kommentoida asetuksen sisältöön tai muistioon nähden?

-

1 luku Yleiset säännökset

2 § Määritelmät

Onko asetukseen tarpeellista ottaa määritelmiä koskeva erillinen pykälä?

- o Onko asetuksessa käytetty käsitteistö mielestänne selkeää?**
- o Mitkä käsitteet edellyttäisivät tarkennusta ja miten?**

-

4 § Tukikelpoisuuden edellytykset

Ovatko tukikelpoisuuden edellytykset näkemyksenne mukaan selkeät? Jos eivät,

- o Miltä osin katsotte edellytykset epäselväksi ja miksi katsotte kohdan epäselväksi?**
- o Tulisiko muistiota tältä osin tarkentaa?**
- o Miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?**

Tukikelpoisuuden edellytykset on kuvattu selkeästi.

5 § Hankkeen tulot

Onko hankkeen tulot ja niiden käsittely määritelty pykälässä riittävän selkeästi? Jos ei,

- o Miltä osin tulojen määrittely ei ole riittävän selkeää?**
- o Tulisiko muistiota tältä osin tarkentaa?**
- o Miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?**

Asia on kuvattu riittävän selkeästi.

Muita huomioita luvun 1 pykäliin ja muistioon

-

2 luku Palkkakustannusten tukikelpoisuus ja yksinkertaistetut kustannusmallit

6 § Palkkakustannusten tukikelpoisuus

Ovatko palkkakustannusten tukikelpoisuutta koskevat yleiset periaatteet riittävän selkeät? Jos eivät,

- o miltä osin periaatteet ovat epäselviä ja miksi katsotte kohdan epäselväksi?**
- o Tulisiko muistiota tältä osin tarkentaa ja miltä osin?**

On hyvä, että pienet ja lyhytaikaiset työpanokset korvataan prosenttimääräisellä flat rate -osuudella. Myös menettely 20% vähimmäistyöajasta (perustellusta syystä 10%) on riittävän selkeä. On hyvä, että vähimmäistyöaikaosuutta koskevaa menettelyä käytetään molemmissa palkkakustannusten korvausmalleissa.

Asetuksen muistiossa todetaan, että "Tuen saajan olisi osoitettava tukihakemuksen yhteydessä, että hankkeelle kohdennettavat palkkakustannukset ovat yhdenmukaisia vastaavan tehtäväloukan tai vastaavan tasoisten tehtävien kanssa." Hakemusvaiheen hallinnon keventämiseksi on perusteltua edellyttää tämä dokumentaatio vasta rahoitukseen edenneiltä hankkeilta joko ennen rahoituspäätöstä tai ensimmäisen maksatushakemuksen yhteydessä.

7 § Palkkakustannusten yksikkökustannusmalli

Onko palkkakustannusten yksikkökustannusmalli määritelty pykälässä riittävän selkeästi? Jos ei,

o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

o Voisitteko perustella tarkennusta edellyttävän kohdan?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

On tervetullutta hallinnon keventämistä, ettei osa-aikaisten osalta ole työajanseurannan velvoitetta kummassakaan palkkakustannusmallissa (7§ ja 8§). Kuitenkin on ristiriitaista se, että yksikkökustannusmallissa kokoaikaisille työntekijöille jäisi työajanseurantavelvoite, jolloin menettely kokoaikaisten osalta olisi täysin päinvastainen kuin kuluvalle ohjelmakaudella. 7§:n menettelyn tulee myös kokoaikaisen hankehenkilöstön osalta vastata 8§:n mukaista menettelyä. Nyt ehdotettu 7§:n muotoilu tuo riskin, että hankkeissa suosittaisiin osa-aikaista henkilöstöä kokoaikaisten sijaan työaikaseurannan välttämiseksi. Tuensaajia tulisi kannustaa kiinnittämään hankkeisiin kokoaikaista henkilöstöä, joka pystyy aidosti sitoutumaan ja syventymään hankkeessa tehtäviin toimenpiteisiin. Uudenmaan liiton näkemys on, että kokoaikaiselta henkilöstöltä ei tulisi edellyttää työajanseurantaa, mutta olisi raportointi-/muutoksenhakuvelvollisuus, jos kokoaikaisuus ei toteudukaan.

8 § Välittömien palkkakustannusten korvaaminen tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen sekä prosenttimääräinen korvaus palkkakustannusten sivukuluista

Onko palkkakustannusten korvaaminen tosiasiallisesti aiheutuneisiin ja maksettuihin tukikelpoisiin kustannuksiin perustuen mielestänne riittävän selkeästi määritelty pykälässä?

Onko prosenttimääräinen korvaus palkkakustannusten sivukuluista mielestänne riittävän selkeästi määritelty pykälässä?

o Jos näin ei ole, miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

10 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa kehittämishankkeissa eräissä tapauksissa

11 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan aluekehitysrahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa investointihankkeissa

12 § Prosenttimääräinen korvaus Euroopan sosiaalirahastosta ja oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta rahoitettavissa kehittämishankkeissa eräissä tapauksissa

Onko pykälien muotoilu ja sisältö riittävän selkeää? Jos ei,

o miltä osin muotoilua tulisi tarkentaa pykäläkohtaisesti?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi (tarkennukset pykäläkohtaisesti)?

-

16 § Kertakorvausten määrän vahvistaminen

Onko kertakorvausten määrän vahvistamisesta säädetty riittävän selkeästi? Jos ei,

- o miltä osin pykälän muotoilu edellyttäisi tarkentamista?**
- o Miten muotoilua tulisi tarkentaa pykälässä?**

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

-

Muita huomioita luvun 2 pykäliin ja muistioon

Palkkakustannusten tuntitaksamallissa tarvitaan EURA 2021 -järjestelmään toiminnallisuus, jossa tuensaaja itse ilmoittaa jokaisen henkilön kohdalle ko. maksatuskauden tunnit, jolloin järjestelmä voi automaattisesti laskea ylittyykö vuoden ajalle sallittu tuntimäärä. Ylittävä osuus ei ole tukikelpoinen eikä sitä ole syytä laskettaa manuaalisesti, vaan toiminnallisuus on oltava suoraan järjestelmässä.

3 luku Tosiasiallisesti aiheutuneet kustannukset ja eräiden kustannusten tukikelpoisuus

19 § Hankinnat

Onko hankinnasta aiheutuvien kustannusten tukikelpoisuus ja kustannusten kohtuullisuuden arvioiminen määritelty riittävän selkeästi määritelty? Jos ei,

- o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?**

Jos muistiota tulisi tarkentaa, osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

On hyvä, että asetukseen on tulossa selkeät hankintarajat kynnyсарvon alittaviin hankintoihin. Yhteiset määrittelyt asettavat tuensaajat tasa-arvoiseen asemaan rahoittavasta viranomaisesta riippumatta. Uudenmaan liitto ehdottaa asetuksen muistiolla täsmennettäväksi sitä, miten alle 3000 € kustannusten kohtuullisuus on riittävästi perusteltu. Täytyykö tuensaajan dokumentoida tätä?

Uudenmaan liitto pitää hyvänä, että asetuksen muistiossa kokonaistaloudellinen edullisuus määritellään voimassa olevan hankintalain mukaisesti huomioiden kaikki ulottuvuudet. Kustannuksiltaan edullisin mahdollistaa myös elinkaarikustannusten huomioimisen. Lisäksi on hyvä, että myös hankinnan pilkkominen sekä osiin jakaminen on kuvattu tukikelpoisuusasetukseen voimassa olevan hankintalain mukaisessa muodossa. Hankintalain tarkoittamaa hankinnan osiin jakamisen mahdollisuutta ei tule rakennerahastojen erillislainsäädännössä rajata pois. Hankinnan ennakoitua arvoa koskeva ohjeistus on relevantti ja hyvä.

Lisäksi Uudenmaan liitto kiittää innovatiivisten julkisten hankintojen huomioimisesta osana asetuksen muistiota. Kestävillä ja innovatiivisilla hankinnoilla on kasvava merkitys myös hanketoiminnassa, ja ne ovat keskeisessä roolissa niin tulevassa alue- ja rakennepolitiikan ohjelmassa kuin hallitusohjelmassakin. Innovatiiviset ja kestävät hankinnat ovat myös läpileikkaava metodologinen työkalu aluekehittämisessä. Tukikelpoisuusasetuksessa tulee riittävällä tasolla huomioida näitä tarjolla olevia mahdollisuuksia. Välittävälle toimielimelle tarvitaan ohjeistusta, miten rakennerahastohankkeissa niitä voidaan huomioida.

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?:

Tukikelpoisuusasetuksen muistiossa voisi tuoda esille myös puitejärjestelyt.

Onko arvonlisäveron tukikelpoisuudesta ja sen osoittamisesta säädetty riittävän selkeästi? Jos ei, o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

On hyvä, että arvonlisäveroa koskeva sääntely on selkeästi erotettu omaksi pykäläkseen. Tukikelpoisuusasetuksessa ja sen muistiossa tulee selkeästi linjata mikä on "riittävä selvitys". Nyt pykälän viittaus "merkityksellisistä tosiseikoista" vaikuttaa hankalalta ja tulkinnanvaraiselta, mikä puolestaan johtaa kirjavuuteen eri välittävien toimielinten toimintatavoissa. On hyvä, että muistioon on selkeästi kirjattu, että arvonlisäveron tukikelpoisuutta koskevan erillisen selvityksen tulee perustua Verohallinnon reunaehtoihin. Kuitenkin epäselväksi jää, kuka päättää mikä on merkityksellinen tosiseikka ja milloin on kyseessä muistion tarkoittama "selvä tapaus"? Toimeenpanossa tulisi pyrkiä siihen, ettei alv-selvityksen tarvitsisi olla hankekohtainen. Nyt ehdotettu muotoilu edellyttää erillistä selvitystä tukihakemuksen yhteydessä arvonlisäverokohtelusta "kyseisessä hanketoiminnassa". Jää epäselväksi viitataanko kyseisellä hanketoiminnalla nimenomaisesti hakemuksessa kyseessä olevaan yhteen hankkeeseen, jolloin selvityksen tulisi olla hankekohtainen vai laajemmin ko. tuensaajan hanketoimintaan. Mikäli tuenhakija joutuu pyytämään useita alv-selvityksiä useampiin hankkeisiin/hakemuksiin, tämä työllistää sekä verottajaa, tuensaajaa että välittävää toimielintä. Alv-selvityksille tulee rakentaa järjestelmäohjaus niin, että EURA 2021 -järjestelmä edellyttäisi vakiokohtana alv-selvityksen pakollisena liitteenä niissä hankkeissa, joissa se tarvittaisiin.

25 § Tuen ulkopuolelle jäävät kustannukset

Onko tuen ulkopuolelle jäävistä kustannuksista säädetty riittävän kattavasti ja selkeästi? Jos ei, o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

Tuen ulkopuolelle jäävien kustannusten lista vaikuttaa kattavalta ja riittävän selkeältä. Palkkakustannuksiin liittyvät tukikelvottomat kustannukset, kuten luontoisedut ja bonukset, listataan tukikelpoisuusasetusluonnoksen 6§:ssä. Selkeyden vuoksi myös tässä pykälässä 25 § tai asetuksen muistiossa voisi viitata asetuksen 6 §:ään ja siinä listattuihin tuen ulkopuolelle jääviin kustannuksiin.

Muita huomioita luvun 3 pykäliin ja muistioon

21§: Uudenmaan liitto esittää, että hankkeen sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvien leasing-laitteiden korjaus- ja huoltokustannukset olisivat tukikelpoisia, ellei niiden tukikelvottomuuteen ole selkeää perusteltua syytä. Koneiden ja laitteiden huoltaminen on usein (ei aina) järkevää kokonaistaloudellisesti tarkasteltuna, joten sitä tulisi tukea myös ekologisesta näkökulmasta. Lisäksi sekä tuensaajalle että viranomaiselle olisi hallinnollisesti helpompaa olla erottamatta korjaus- ja laitekustannuksia tukikelpoisista kuluista. Tukikelvottomien hallinto-, rahoitus-, korko-, vakuutus-, korjaus- ja huoltokustannusten erottaminen tulee edelleen olemaan iso haaste ja monissa tapauksissa ongelmallista, kuten aiemminkin ohjelmakausilla

4 luku Erinäiset säännökset

26 § Tukipäätöksessä hyväksytyjen kustannuslajien väliset muutokset

Selkeyttääkö kustannuslajien välisestä muutoksesta säädetty hankkeiden toimeenpanoa? Jos ei, o miltä osin pykälää tulisi tarkentaa?

Jos muistiota tulisi tarkentaa, miltä osin katsotte muistion puutteelliseksi tai epäselväksi?

Uudenmaan liitto kiittää, että kustannuslajien välisiin muutoksiin on tulossa selkeä säädös asetustasolle. Säädös on tervetullut ja selkeyttää hankkeiden toimeenpanoa.

Muita huomioita tukikelpoisuusasetuksesta

Näkemykset ja kommentit, jotka eivät sisälly aiempiin kohtiin

-

IV Mitä muuta haluatte sanoa?

Näkemykset ja kannanotot, jotka eivät sisälly edellä asetuskohteisesti esille tuomaanne

De minimis -prosessiin toivomme mahdollisimman kevyttä menettelyä ja mahdollisimman suurta EURA-järjestelmän toiminnallisuuksien tukea. De minimis -prosessin selkeys on erityisen tärkeää tuensaajan toiminnan kannalta.

EURA 2021 -järjestelmän tulee olla ohjelmakauden käynnistyessä riittävällä tasolla viranomaistyön laadukkaan tekemisen kannalta. Järjestelmän toiminnallisuuksiin tulee rakentaa viranomaisen työtä helpottavia automatisointeja ja kopiointeja niin kattavasti, kuin se on mahdollista.

Salmi Petra

Uudenmaan liitto - maakuntajohtaja Ossi Savolainen, ohjelmajohtaja Tiina Huotari

